

При самостійній підготовці щодо оцінки стану системи управління охороною праці на підприємстві та рекомендації щодо її вдосконалення студенти повинні визначити основні питання щодо функціонування системи управління охороною праці та менеджменту професійної безпеки та здоров'я, визначити шкідливі та небезпечні фактори, зібрати інформацію щодо умов та охорони праці: звіт про стан умов праці, пільги та компенсації за роботу в шкідливих умовах праці, звіт про травматизм, матеріали атестації робочих місць за умовами праці.

Самостійна робота студентів оцінки стану матеріальної мотивації та рекомендацій щодо його поліпшення полягає у визначення проблемних питань збору інформації державних статистичних звітностей, конкретних даних по підприємствах, а саме:

— рівень середньомісячної заробітної плати штатних (зайнятих) працівників, а також рівень середньомісячної заробітної плати в еквіваленті повної зайнятості і її динаміку за ряд останніх років у цілому по економіці, галузі, по досліджуваному підприємству, а також по підприємствах галузі, що знаходяться в регіоні (місті);

— рівень середньомісячної оплати за одну оплачену годину;

— структуру фонду оплати праці в цілому по економіці, за окремими видами економічної діяльності.

*С. Ю. Задерейко, асист.,
кафедра конституційного та адміністративного права*

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Сучасна система вищої освіти перебуває у стані становлення та реформації. Болонський процес, що триває в Україні, а також учасником якого є КНЕУ, привніс багато змін до неї. Більшість викладачів на своєму досвіді переконалися, що навчання у формі «класична» лекція — семінар «запитання-відповідь» не матиме достатніх результатів для підготовки високо конкурентного фахівця не те що на міжнародному ринку праці, але навіть і на українському.

Саме тому вже не перший рік використовуються у навчальному процесі т. з. активні методи навчання. Наші колеги з кафедри психології та педагогіки кажуть, що найгірший спосіб навчити студента — це розказати як це робиться; найкращий — зацікавити студента зробити самому.

Дисципліна «Кримінально-процесуальне право» дає змогу застосовувати, напевно, всі відомі активні методи навчання. Це семінар — дискусія і робота в малих активних групах, кейс-метод (або робота з конкретними ситуаціями) і ситуаційно-рольові ігри.

Розглянемо кожен з цих методів більш детально. При проведенні семінару-дискусії студентам має бути чітко сформульоване питання, що виноситься на обговорення. Необхідно, щоб простежувався чіткий зв'язок між поставленим теоретичним питанням та практичною проблемою, що може виникнути в житті. Це може бути зроблено і заздалегідь, і під час безпосередньо семінарського заняття (в залежності від складності питання). Студенти мають певний час для продумування відповіді. Але і викладач також може самостійно приймати участь у дискусії, висловлюючи своє бачення. При цьому бажано, щоб думка викладача пролунала останньою, щоб дати змогу всім бажаючим студентам висловитися. В кінці кожного такого семінару обов'язково мають бути підведені підсумки (можливо вказати на матеріали судової практики, які вирішували те чи інше колізійне питання тощо).

Також є ефективним метод роботи в малих активних групах. Для цього академічна група поділяється на 3—5 міні-груп (можна довільно, як бажають студенти; можна за вказівкою викладача). Після чого студенти отримують завдання (це як правило завдання з однієї теми, але різне за змістом та значенням). При вивченні курсу КППУ це може бути, наприклад, складання процесуального документу (протоколи, постанови, обвинувальні висновки, експертні висновки тощо) або ж схематично (за допомогою маркеру та ватману) зобразити теоретичне питання теми. На результат роботи впливатиме якість, швидкість, правильність, повнота розробки.

Наступний метод, що широко використовується при викладенні дисципліни кримінально-процесуальне право — це кейс-метод. Студентам пропонується навчальна задача або реальна кримінальна справа з архіву, яку необхідно вирішити, застосувавши набуті знання. Практичне застосування норм права може допомогти викладачеві з'ясувати прогалини в теоретичних знаннях студентів.

Також, можливо проведення під час семінарських занять т. з. відео-тренінгів. Студентам пропонують ознайомитися з певною процесуальною дією (це може бути, наприклад, проведення обшуку, виїмка, пред'явлення для впізнання тощо), яка заздалегідь підготовлена у вигляді відеоролика. При цьому студенти мають вказати на помилки, що допущені учасниками тієї чи іншої процесуальної дії, вказавши правильну відповідь.

Безперечно, є й інші активні методи навчання. І спільним для них всіх — мета їх застосування — якість знань наших випускників, вміння використовувати набуті вміння і навички на практиці. Щоб славнозвісна приказка «прийшовши на роботу, забудь все, чому тебе вчили у ВУЗі» не знаходила підтвердження.

*О. Залетов, старш. викл.,
кафедра страхування*

КЕРОВАНЕ ІНДИВІДУАЛЬНО-ОРИЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ТА ЙОГО ЗАВДАННЯ

Ідеї активізації навчання висловлювалися вченими протягом усього періоду становлення та розвитку педагогіки задовго до оформлення її в самостійну наукову дисципліну. Всю історію педагогіки можна розглядати як боротьбу двох поглядів на позицію учня. Прихильники першої позиції наполягають на пасивності учня, розглядають його як об'єкт педагогічного впливу, а активність, на їхню думку, повинен проявляти тільки викладач. Прихильники другої позиції вважають учня, рівноправним учасником процесу навчання й віддавали його активності чільну роль у навчанні.

Досягнення гарантованого результату навчання, на нашу думку, у сучасних умовах можливо тільки при керованому індивідуальному навчанні, основним завданням якого є створення ефективного середовища індивідуального навчання. Таке середовище повинна ґрунтуватися на використанні в процесі навчання:

- базового психологічного портрета студента,
- динаміки зміни психофізіологічних характеристик студента в процесі навчальної діяльності.

Базовий психологічний портрет дозволяє врахувати індивідуальні психологічні й психофізіологічні характеристики студента